

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
Factors Affected Political Participation of Undergraduate
of Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus

ชนาธิป ธนรัช^{1*} และ ภักรดา ฉายอรุณ²
Chanatip Thanarat^{1*} and Pakrada Chairun²

¹สาขารัฐศาสตร์ (ภาคพิเศษ) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
¹Political Science (Special Program), Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

²โครงการจัดตั้งภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
²The Establishment Project of Department of Sciences, Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

*ติดต่อผู้เขียน mewza799@gmail.com

ส่งบทความ 28 พฤษภาคม 2559 | แก้ไข 10 กรกฎาคม 2559 | ตอรับ 12 กรกฎาคม 2559 | เผยแพร่ 21 กรกฎาคม 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอก และภายในมหาวิทยาลัยของ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีการศึกษา 2558 จำนวน 388 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.269$, S.D.=.869) ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยลักษณะพื้นฐาน คือ ชั้นปีที่กำลังศึกษา และคณะที่กำลังศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญ ในแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะที่กำลังศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่า ปัจจัยคณะที่กำลังศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัยอย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่ความรู้ทางการเมือง ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมและรายด้านทั้ง 2 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, นิสิตระดับปริญญาตรี, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study political participation on participation on outside and inside university levels of undergraduate of Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus. And 2) to study factor relation political participation on participation in outside and inside university levels. The sample size was composed of 388 undergraduates who were the undergraduate 2015 academic year of Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus. The research instrument was questionnaires. The statistics analyzed the data such as percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analyses of variance and pearson's product moment correlation coefficient by the level statistical significant at .05 was valuable specification.

The result found that political participation of undergraduate of Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus overall was at a moderately level ($\bar{X}=3.269$, S.D.=.869). The hypothesis testing indicated that the primary generality such as class of year undergraduate's factor and faculty factor significantly affected political participation. In term of that class of year undergraduate factors and faculty factors affected political participation on outside participation of university aspect at a significant level, and it was found that faculty affected political participation on participation on inside participation of university aspect at a significant level. Whiles, political knowledge factors did not relate to political participation in overall and all 2 both aspects at a significant level.

Keywords: political participation, undergraduate, Kasetsart University, Kamphaeng Saen Campus

■ บทนำ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการทางการเมือง กล่าวคือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นจะเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบทางการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยเนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลในทุกระดับขั้นสามารถใช้เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของกระบวนการในระบบประชาธิปไตย กล่าวคือ สังคมใดจะมีความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จาก การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงข้ามถ้าหากสังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ (วัชรภรณ์ โพธิ์ศรีดา, 2543) สมศักดิ์ คงเที่ยง (2543) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมมีความเกี่ยวข้องในด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมของกลุ่ม กิจกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่อาศัยการมีส่วนร่วมเป็นตัวกระตุ้นให้ทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานเป็นทั้งเครื่องมือและกระบวนการในกิจกรรมต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์กรนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (involvement) ในการดำเนินกิจกรรมหรือปฏิบัติภารกิจต่างๆ ขององค์กร การที่บุคคลมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ย่อมทำให้บุคคลมีความผูกพันต่อกิจกรรมนั้นและมีความผูกพันต่อองค์กรในที่สุด จึงให้เห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมทำให้การมีความเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความผูกพัน

ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองถือเป็นบริบทที่สำคัญยิ่งในการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงอำนาจอธิปไตยที่เป็นของประชาชนอย่างแท้จริง และเมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 ปีพุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบาทของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง การพัฒนาตามบริบทของท้องถิ่น โดยได้กระจายอำนาจการปกครองไปสู่ส่วนท้องถิ่นให้บทบาทกับประชาชนมีส่วนร่วมกับท้องถิ่นมากขึ้นโดยใช้วิธีการเลือกตั้ง (election) ซึ่งการเลือกตั้งถือได้ว่าเป็นกลไกการใช้อำนาจอธิปไตย หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย โดยการใช้อิทธิพลเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเองให้ไปใช้อำนาจอธิปไตยแทนตนด้วยความชอบธรรม เพื่อลดภาวะความตึงเครียด ขัดความขัดแย้งหรือการสืบอำนาจ และเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่ดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนักอยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน เพราะว่าประชาชน

เป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมืองของตนด้วยการเลือกหรือไม่เลือกตนกลับมาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้นการเลือกตั้งจึงมีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองโดยประชาชนสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมือง ซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทนเลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบและวิธีดำเนินการปกครอง เลือกนโยบายสาธารณะ เลือกระบบเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการดำรงไว้และบูรณาการทางการเมืองที่พึงปรารถนา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยมากขึ้น การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการทางการเมืองที่สำคัญยิ่งต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตย (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2542; สำนักงานอัยการสูงสุด, 2541)

กลุ่มนิสิต ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มชนชั้นกลางเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติ และวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม โดยกลุ่มนิสิตเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นกลุ่มผู้ริเริ่มทางการเมือง ซึ่งทำหน้าที่เรียกร้องสิทธิประโยชน์แทนประชาชนรวมทั้งคอยถ่วงดุลอำนาจของผู้ปกครองประเทศในประเด็นปัญหาต่างๆ ซึ่งสามารถเป็นตัวแทนส่วนหนึ่งของประชาชนทั้งประเทศในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง (สุจิต บุญบงการ, 2537; มยุรี ถนอมสุข, 2554) ดังนั้นการศึกษานี้จึงได้มุ่งศึกษาถึงตัวแปรหรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองว่ามีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มนิสิตมากน้อยเพียงใด และมีตัวแปรหรือมีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะมุ่งเน้นวิจัยไปในกลุ่มของนิสิต โดยการเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากนิสิตในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวแทนที่มีบทบาทสำคัญต่อการเมืองของประเทศไทย เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองและเป็นกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งผลสรุปที่ได้จึงน่าจะเป็นประโยชน์ในแง่ของมุมมองทางการเมืองในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของนิสิตที่มีต่อการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของประเทศไทย

■ วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

■ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
3. นำผลจากการศึกษาที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับนิสิต อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป

■ สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สามารถตั้งสมมติฐานได้ ดังนี้

1. นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีเพศต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
2. นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีอายุต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
3. นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
4. นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีคณะต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
5. นิสิตระดับปริญญาตรีที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกัน
6. ความรู้เกี่ยวประชาธิปไตยมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกและภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

■ ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นิสิตระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี ประจำปีภาคปลาย ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำนวนทั้งสิ้น 12,726 คน ซึ่งทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ประชากรนิสิตระดับปริญญาตรีทุกระดับชั้นในแต่ละคณะ จำนวน 388 คน โดยขนาดตัวอย่างได้จากการคำนวณสูตรของ Taro Yamane's (Yamane, 1967, อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551)

ขอบเขตด้านพื้นที่

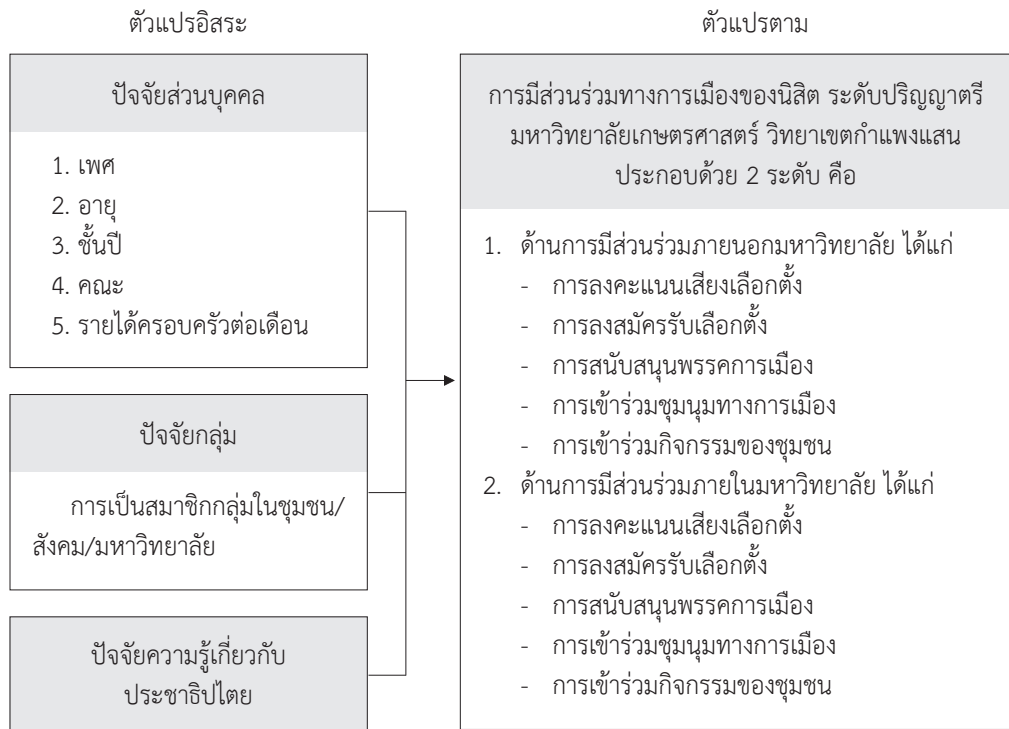
พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ขอบเขตด้านระยะเวลา

เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มีนาคม-5 เมษายน 2559 โดยกำหนดวันและช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ วันจันทร์ถึงวันศุกร์ ในช่วงเวลา 8.30-16.30 น. และวันเสาร์ ในช่วงเวลา 09.00-12.00 น.

■ กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองรวมถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับภายนอก และภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน สามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังต่อไปนี้ (แผนภูมิที่ 1)

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

■ วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม (questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษา เพื่อให้การศึกษาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินการศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วน ดังนี้

1. สถิติอธิบายข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. ค่าสถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างทางสถิติ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ

4. การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และสถิติ F-test ใช้ทดสอบความแตกต่างทางสถิติการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ชั้นปี คณะ และรายได้ครอบครัวต่อเดือน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ Least Significant Difference (LSD)

5. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมือง กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัยและด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

6. ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ กำหนดไว้ที่ระดับ 0.05

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยประยุกต์จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ภักรดา ฉายอรุณ และผู้ทรงคุณวุฒิ พลโท ดร.มานิจ บุญโปร่ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของคำถามในแต่ละข้อ และนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป โดยการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ซึ่งทำการทดสอบ (try out) กับกลุ่มนิสิตระดับปริญญาตรีภาคปกติและภาคพิเศษ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน จำนวน 30 คน ผลการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของมาตรวัดแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.969 และโดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน ได้เท่ากับ 0.860

■ ผลการวิจัย

โดยมีผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัย 4 ประเภท ได้แก่ ปัจจัยลักษณะพื้นฐาน ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในระดับภายนอก และด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในระดับภายในมหาวิทยาลัย ความรู้ด้านประชาธิปไตยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

1.1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.54 มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 45.36 กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 26.29 กำลังศึกษาอยู่คณะเกษตร กำแพงแสน ร้อยละ 38.92 และส่วนใหญ่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือนเฉลี่ยในช่วง 10,001–30,000 บาท ร้อยละ 45.62

1.2 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง และมีความรู้ด้านประชาธิปไตยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในมหาวิทยาลัยและปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1.3.1 ด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุม ใดๆ เลย จำนวน 377 คน คิดเป็นร้อยละ 97.16

1.3.2 ด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในระดับภายใน

มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุม ใดๆ เลย จำนวน 327 คน คิดเป็นร้อยละ 84.28

1.3.3 สำหรับเหตุผลที่เข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุม พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ส่วนใหญ่ไม่ได้ชี้แจงเหตุผล จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 56.19 และนิตี้อีกจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 ไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ให้เหตุผลที่เข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุม คือ เห็นว่ามีประโยชน์และมีความสนใจอยู่แล้ว จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 20.69 และพบว่า มีคนรู้จักหรือเพื่อนชักชวน จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.11 ตามลำดับ

2. ปัจจัยลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่กำลังศึกษา และรายได้ของผู้ปกครองต่อเดือนของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ผลจากการศึกษา ปัจจัยลักษณะพื้นฐาน คือ ชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะที่กำลังศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะที่กำลังศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคณะที่กำลังศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความรู้ทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย และด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และผลจากการศึกษาความรู้ทางการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ค่าสถิติ	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
			เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
1.1 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน	t=1.564	0.119		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	t=1.815	0.070		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	t=1.124	0.264		✓
1.2 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน	F=1.357	0.259		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	F =.818	0.442		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	F=1.781	0.170		✓
1.3 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน	F=4.292	0.002*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	F=3.148	0.014*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	F=4.940	0.001*	✓	
1.4 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีคณะที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน	F=2.183	0.044*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	F=2.342	0.031*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	F=1.934	0.074		✓
1.5 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน	F=1.033	0.378		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	F=.594	0.619		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	F=1.838	0.140		✓
2.1 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน	t=3.259	0.007*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	t=2.176	0.030*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	t=3.365	0.006*	✓	
2.2 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในระดับภายในมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน	t=2.657	0.008*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	t=1.906	0.057		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	t=3.365	0.001*	✓	

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐาน (ต่อ)

สมมติฐาน	ค่าสถิติ	ค่านัยสำคัญ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
			เป็นไปตามสมมติฐาน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
2.3 นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีเหตุผลที่เข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่มแตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน	F=5.619	0.001*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	F=4.569	0.004*	✓	
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	F=6.671	0.000*	✓	
3. ความรู้ทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งในด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย และด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	r=-0.054	0.286		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย	r=-0.066	0.191		✓
- ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย	r=-0.032	0.525		✓

หมายเหตุ *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

■ อภิปรายผล

จากการศึกษาในเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน” ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2558 จำนวน 388 คน ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยมีข้ออภิปรายผลเกี่ยวกับผลการวิจัยดังนี้

ความรู้ด้านประชาธิปไตยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีความรู้ด้านประชาธิปไตยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($X=3.849$, $S.D.=0.207$) กล่าวคือ นิสิตส่วนใหญ่มีความเข้าใจดีว่าประชาชนทุกคนทั้งเพศชายและเพศหญิงได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และทุกคนต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงประชาชนทุกคนมีสิทธิใช้สิทธิเสรีภาพร่วมกันอย่างเสมอภาคและต้องการช่วยดูแลรักษาหรือห้ามทำลายสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ ได้แก่ สถานศึกษา สถานที่ราชการ โรงพยาบาล ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ยังมีนิสิตจำนวนหนึ่งที่มีความเข้าใจว่า ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในการชุมนุมหรือประท้วงหน่วยงานทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐได้โดยสงบและปราศจากอาวุธ

โดยมีเสรีภาพในการแสดงออก เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการเดินทาง เสรีภาพในการเขียน เสรีภาพในการพิมพ์และเผยแพร่เอกสารสิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ฯ ซึ่งรัฐต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการชุมนุมโดยสงบนี้ด้วย สอดคล้องกับ เนตรนภา นานผล (2538) พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และพบว่า ความแตกต่างในเรื่อง เพศ อายุ ภูมิภาคและฐานะทางครอบครัว ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย แต่ความแตกต่างในเรื่องชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ความสนใจข่าวสารการเมือง และการเข้าร่วมกิจกรรม ก่อให้เกิดความแตกต่างในทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย

ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่มในระดับภายนอกหรือภายในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ส่วนใหญ่มีความสนใจในการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุมต่างๆ เพราะเห็นว่า มีประโยชน์ต่อตนเอง และได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมตามที่กลุ่ม/ชมรม/ชุมนุม ต่างๆ จัดกิจกรรมขึ้น สำหรับสาเหตุการเข้ามาเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุมต่างๆ เนื่องจากนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เห็นว่าการได้เข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม/

ชมรม/ชุมนุมต่างๆ มีประโยชน์ต่อตนเองและโดยส่วนตัวของ นิสิตก็มีความสนใจอยู่แล้ว โดยคิดว่าเมื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุมแล้ว จะสามารถร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์และได้ช่วยเหลือสังคมได้มากขึ้น (จตุรวัฒน์ ฝนิกรมัย, 2557) คิดเป็นร้อยละ 20.36 และพบว่า มีนิสิตฯ อีกร้อยละ 12.11 เข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุมต่างๆ เนื่องจากมี คนรู้จักหรือเพื่อนชักชวน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีนิสิตฯ อีกจำนวน ไม่น้อย คือ ร้อยละ 11.34 ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย และอีกร้อยละ 56.19 ที่ไม่ได้ให้เหตุผลการไม่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับ วรณัฐ ถ้ำทองถวิล (2552) พบว่า การเข้าร่วม กิจกรรมของนักศึกษาที่มีหลายลักษณะ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมบริจาคเงิน ร่วมเตรียมงาน และวางแผนจัดกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของ วิทยาลัย เพราะเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ได้เรียนรู้การอยู่ ร่วมกัน และได้ทำงานเป็นทีมมากที่สุด รองลงมาคือ ได้สร้างความสามัคคีภายในหมู่คณะและระหว่างเพื่อน ความรับผิดชอบ ได้ความสนุกสนานผ่อนคลายกับกิจกรรม เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ได้เรียนรู้การมีจิตอาสา และการเสียสละ ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน มีส่วนร่วมทางการเมืองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.269$, $S.D.=0.869$) กล่าวคือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ต่างทราบดีว่า การเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนทุกคนเป็นเรื่องเกี่ยวกับ อำนาจและการแบ่งปันผลประโยชน์ต่างๆ ให้แก่ประชาชนใน สังคมด้วยความเป็นธรรมและทั่วถึง (ณรงค์ กุลนิเทศ, ชีระดา ภิญาญ, และ อาณัติ ต๊ะปิ่นตา, 2555) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.384$, $S.D.=0.899$) อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ด้านการมี ส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย ($\bar{X}=3.171$, $S.D.=0.945$) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วม ในระดับภายนอกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.171$, $S.D.=0.945$) กล่าวคือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยจะใช้สิทธิของตนเองในการ เลือกตั้งในแต่ละครั้ง เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และการเลือกตั้งพรรคการเมือง ที่สมัครในเขตการเลือกตั้งในพื้นที่ที่นิสิตอาศัยอยู่ นอกจากนี้

ยังได้เข้าร่วมรณรงค์การเลือกตั้งอีกด้วย

2. ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายในมหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วม ในระดับภายในมหาวิทยาลัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.384$, $S.D.=0.899$) กล่าวคือ นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญ กับการใช้สิทธิในการเลือกตั้งสโมสรนิสิตในคณะของตนเอง ทั้งในการเลือกตั้งนายกองค์การนิสิต หรือสมาชิกสภาองค์การ นิสิตของมหาวิทยาลัย เป็นต้น

ทั้งนี้ในการพิจารณาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทาง การเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จำแนกตามปัจจัยลักษณะพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา คณะที่กำลังศึกษา และรายได้ ครอบครัวยุติเดือน ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายปัจจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และรายได้ครอบครัวยุติเดือน แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่พบว่า ชั้นปีที่กำลังศึกษาและคณะที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาด้านที่มีความ แตกต่างมีข้ออภิปรายดังนี้

1.1 ปัจจัยชั้นปีที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อ การมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอก และภายในมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยเห็นได้ว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีกำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 มีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอก และภายในมหาวิทยาลัย มากกว่านิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่กำลังศึกษา ชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัย ตั้งข้อสังเกตว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีชั้นปีที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน ต่างก็ให้ ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งในระดับภายนอก และภายในมหาวิทยาลัย โดยนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่จะมีอายุที่เพิ่งเข้าเกณฑ์ตามกฎหมายที่สามารถใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งได้ จึงให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วม ทางการเมืองมากกว่านิสิตฯ ที่กำลังศึกษาในชั้นปีอื่นๆ

อีกทั้งผู้วิจัยเห็นว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่กำลังศึกษา

ชั้นปีที่ 2 ส่วนใหญ่จะเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ได้แก่ ชมรมเท็ด ชมรมเกษตรศาสตร์ บำเพ็ญ ชมรมอนุรักษ์ ชมรมชาวใต้กำแพงแสน องค์การบริหารองค์การนิสิต กำแพงแสน สภานิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน และชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น จึงทำให้นิสิตกลุ่มนี้ได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า สอดคล้องกับ อำพร สุคนธ์รัตนสุข (2544) พบว่า เพศสถานศึกษา ชั้นปีที่กำลังศึกษา ประวัติการร่วมกิจกรรม และระดับสำนึกความเป็นพลเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และสอดคล้องกับ มยุรี ถนอมสุข (2554) พบว่า ชั้นปีที่ศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต กล่าวคือ นิสิตภาควิทยาศาสตร์และศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่อยู่ชั้นปีที่ต่างกันมีการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน

1.2 ปัจจัยขณะที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเห็นได้ว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่กำลังศึกษาอยู่คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่กำลังศึกษาในคณะอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด

ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่มีความแตกต่างด้านคณะที่กำลังศึกษา ต่างก็ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก โดยนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่กำลังศึกษาอยู่คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย มากกว่านิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่กำลังศึกษาอยู่คณะอื่นๆ โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็นการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการมีส่วนร่วมในระดับภายนอกมหาวิทยาลัย ของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อีกทั้งผู้วิจัยเห็นว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ที่กำลังศึกษาอยู่คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งเป็นกลุ่มนิสิตที่เห็นว่า การเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุมต่างๆ น่าจะเป็นประโยชน์ต่อ

ตนเอง และทำให้สามารถเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมตามที่กลุ่ม/ชมรม/ชุมนุมต่างๆ กำหนดให้มีกิจกรรมนั้นๆ ขึ้น จึงเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่า

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน พบว่า ความรู้ทางการเมือง ไม่มีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าอาจเป็นเพราะกลุ่มนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ยังให้ความสนใจต่อการเข้าเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม/ชุมนุมต่างๆ ทั้งในระดับภายนอกและระดับภายในมหาวิทยาลัยน้อยมาก จึงทำให้ขาดความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง หรือให้ความสำคัญต่อเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองน้อย ดังนั้นตัวแปรความรู้ทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จึงเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งขัดแย้งกับผลการศึกษาของ สุรวิน นุรักษ์ (2547) พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมในมหาวิทยาลัยที่ต่างกัน จะมีผลต่อทัศนคติทางการเมือง และความรู้ทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

■ ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ควรพัฒนาสื่อภายในคณะ เช่น ป้ายรณรงค์ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อประชาสัมพันธ์กระจายเสียง เพื่อให้นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองรอบด้าน เพื่อเป็นการกระตุ้นพฤติกรรมและเพิ่มทัศนคติของนิสิตให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น

2. ควรจัดให้มีการพัฒนาความรู้และความสามารถในการเป็นผู้นำของนิสิตให้มากยิ่งขึ้นโดยส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันแก้ไขข้อบกพร่องที่มีอยู่ให้หมดไป

3. ควรส่งเสริมให้นิสิตมีความเข้าใจถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างถูกต้อง เนื่องจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ใช่เพียงแต่การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้น แต่อันที่จริงแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังมีรูปแบบอื่นๆ อีกด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษานี้ เป็นการศึกษาเฉพาะนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน เพียงแห่งเดียว ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆ หรือ อาจทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิต เพื่อสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อการกระตุ้นพฤติกรรมของนิสิตให้มีส่วนร่วมทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น อันจะทำให้ให้นิสิตหรือผู้ที่สนใจมีความเข้าใจ และเห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- จตุรวัฒน์ ผนังรัมย์. (2557). รายงานวิจัยสถาบัน: การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2556. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ณรงค์ กุลนิตเทศ, ชีระดา ภิญโญ, และ อาณัติ ต๊ะปิ่นตา. (2555). รายงานการวิจัย: การมีส่วนร่วมของชุมชนวัดราชาธิวาส ในการป้องกันและรักษาสถานที่เกิดเหตุ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2551). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- เนตรนภา นาผล. (2538). ทศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณีนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มยุรี ถนอมสุข. (2554). รายงานการศึกษาวิจัย: การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- วรรณัฐ ถ้ำทองถวิล. (2552). รายงานการวิจัย: การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- วีชราภรณ์ โพธิ์ศรีตา. (2543). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ (ภาคินพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2542). การเมือง: แนวความคิด และการพัฒนา. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2543). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานอัยการสูงสุด. (2541). คู่มือประชาธิปไตยสำหรับประชาชน. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.

- สุจิต บุญบงการ. (2537). การพัฒนาทางการเมืองไทย: ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทหารสถาบันทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ นุรักษ์. (2547). การเรียนรู้ทางการเมือง: ศึกษากรณีนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะรัฐศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 และ 4 (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- อำพร สุคนธ์รัตนสุข. (2544). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.